Lietas arhīva Nr. A42-01082-21/8
ECLI:LV:ADRJRIT:2021:0903.A420108221.13.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021.gada 3.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Grabovska,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Rīgas bāriņtiesas 2020.gada 29.septembra lēmuma Nr.1-6/1749 lietā Nr.7-2/25-2020 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējs tiktu iecelts par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs 2020.gada 24.martā vērsās ar iesniegumu (*lietas 52.lapa*) Rīgas bāriņtiesā (turpmāk – bāriņtiesa), lūdzot viņu iecelt par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam. 2020.gada 25.martā pieteicējs iesniedza papildinājumus (*lietas 55.lapa*), vēršot uzmanību uz to, ka pieteicējs pārvaldīs mantojumu ar īpašu rūpību un apzinību saskaņā ar Civillikuma normām.

Bāriņtiesā 2020.gada 8.maijā saņemts /pers. C/ iesniegums (*lietas 112.lapa*), kurā lūgts viņu iecelt par aizgādni /datums/mirušā /pers. C/ tēva /pers. B/ atstātajam mantojumam, jo viņš kā mantojuma atstājēja vienīgais ģimenes loceklis un likumiskais mantinieks vislabāk spēs izvērtēt jautājumus, kas saistīti ar mantojuma atstājējam piederošo nekustamo īpašumu uzturēšanu, pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un saglabāšanu.

[2] Ar bāriņtiesas 2020.gada 29.septembra lēmumu Nr.1-6/1750 lietā Nr.7-2/13-2020 nolemts atteikt iecelt pieteicēju par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam, savukārt ar bāriņtiesas 2020.gada 29.septembra lēmumu Nr.1-6/1749 lietā Nr.7-2/25-2020 (turpmāk – lēmums) nolemts par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam iecelt /pers. C/.

Bāriņtiesa atzina, ka abiem kandidātiem ir spējas un īpašības aizgādņa pienākumu pildīšanai, tomēr secināja, ka par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam ir ieceļams /pers. C/.

[3] Nepiekrītot lēmumam, pieteicējs vērsās tiesā (*lietas 5.-11.lapa*).

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējam ir padziļinātas zināšanas civiltiesību jomā, tādējādi bāriņtiesa ir nepamatoti atteikusies iecelt iesniedzēju par aizgādni.

[3.2] Lēmumā nav sniegta nekāda veida argumentācija, uz kāda tiesiska pamata, pēc kādiem kritērijiem pieteicējam nav spējas un īpašības pārvaldīt mantojumu.

[3.3] Pieteicējs norāda, ka 2020.gada 17.aprīļa iesniegumā vērsa bāriņtiesas uzmanību uz to, ka mantojuma atstājējs bija ļoti neapmierināts, ka /pers. C/ nepilda ilgstoši savas saistības. Iesniegumā tika norādīts, ka likumiskais mantinieks nepildīja procesuālos pienākumus, neapmeklēja tiesas sēdes. Iesniegumam tika pievienoti spriedumi lietā Nr.C29283507.

Pieteicējs uzskata, ka likumiskajam mantiniekam nevarēja uzticēt aizgādņa pienākumus.

Tāpat pieteicējs vērš tiesas uzmanību uz to, ka bāriņtiesas sēdē tika norādīts, ka likumiskajam mantiniekam atstātajā īpašumā Saulkrastu novadā ir izveidojies parāds 590 *euro* apmērā, tādējādi likumiskais mantinieks neveic īpašuma nodokļa apmaksu gandrīz divu gadu garumā, tomēr bāriņtiesa nav sniegusi nekāda veida argumentāciju uz pieteicēja sniegtajiem faktiem un paskaidrojumiem.

[3.4] Atbilstoši Civillikuma 355.panta pirmajai daļai bāriņtiesai jāievēro tās personas pēdējās gribas rīkojums, kura atstājusi viņam mantojumu, tomēr bāriņtiesa ir ignorējusi Civillikuma 355.pantā noteikto regulējumu un nav ievērojusi testatora pēdējo gribu.

Pieteicējs atsaucas uz Civillikuma 389., 390., 1034.pantu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2019.gada 30.maija sprieduma lietā Nr.SKC-178/2019 [7.1] punktu, Civillikuma komentāriem (*Lietu tiesības. Īpašums. 2.izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, Mantojuma tiesības. Sastādījuši R.Krauze un Z.Gencs. Rīga: Mans Īpašums. 1997*), (*Latvijas Republikas Satversmes komentāru VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof.R. Baloža zinātniskā vadībā.- Rīga: Latvijas Vēstnesis*).

[3.5] Bāriņtiesa ir pieļāvusi būtiskus pārkāpumus, kas ir pamats lēmuma atcelšanai, proti, bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu iecelt likumisko mantinieku pirms testamentārā mantinieka, pieteicēja uzklausīšanas tiesas sēdē.

Bāriņtiesa ir pārkāpusi Bāriņtiesu likuma 40.panta otrās daļas otro teikumu, kas nosaka, ka bāriņtiesa noskaidro aizgādnībā esošās personas viedokli par ieceļamo aizgādni. Bāriņtiesa tiesas sēdē neļāva izteikt un argumentēt viedokli, pieteicējs tika pārtraukts sēdes laikā.

Pieteicējs norāda, ka lēmumā vispār nav sniegta argumentācija pieteicēja pārstāvja, zvērināta advokāta Valda Kroņa sniegtajiem paskaidrojumiem, argumentiem. Zvērināts advokāts norādīja uz pieteicēja izglītību, kvalifikāciju, spējām, prasmēm. Norādīja, ka pieteicējs, kuram ir maģistra grāds

civiltiesību nozarē, kā arī studē /Nosaukums/doktorantūras studijās juridiskajā zinātnē, ir ieceļams par aizgādni. Advokāts vērsa bāriņtiesas uzmanību uz likumiskā mantinieka riskiem.

Tāpat pieteicējs norāda, ka bāriņtiesas lēmums pieņemts 2020.gada 29.septembrī, bet nosūtīts 2020.gada 29.oktobrī, kas ir atzīstams par būtisku pārkāpumu. Turklāt lēmumā norādīta tiesas sēdes priekšsēdētāja /pers. D/, savukārt tiesas sēdē pieteicējam un advokātam kā tiesas sēdes priekšsēdētāja tika norādīta /pers. E/, kas rada pamatotas šaubas par lēmuma objektivitāti, leģitimitāti.

[3.6] Pieteicējs norāda, ka 2020.gada 2.martā likumiskais mantinieks /pers. C/ iesniedza pieteikumu tiesā un tiesa ierosināja lietu, zvērināta notāre apturēja mantojuma lietu. Bāriņtiesa ir pārkāpusi savas pilnvaras, ieceļot par aizgādni likumisko mantinieku, jo tiesa nebija saņēmusi nekāda veida paziņojumus nodibināt aizgādnību, savukārt notārs bija apturējis mantojuma lietu. Pieteicējs uzskata, ka konkrētajā gadījumā bāriņtiesai bez tiesas pilnvarojuma nebija nekāda tiesiska pamata izskatīt administratīvo lietu, zinot, ka civillieta atrodas tiesā.

[4] Bāriņtiesa tiesai iesniegtajā paskaidrojumā (*lietas 46.-49.lapa*) pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu. Paskaidrojumos norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Bāriņtiesa norāda, ka konkrētajā gadījumā potenciālo mantojuma aizgādņu starpā pastāv domstarpības par mantojuma masas pārstāvēšanu, bāriņtiesa attiecībā par aizgādņa iecelšanu /pers. B/ atstātajam mantojumam izšķirošu nozīmi piešķīra katra potenciālā mantojuma aizgādņa motivācijai, kā arī līdzšinējām darbībām mantojuma saglabāšanā, tādējādi bāriņtiesa secināja, ka /pers. C/ kandidatūra ir piemērotākā /pers. B/ atstātā mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanai, jo /pers. C/ motivācija pildīt mantojuma aizgādņa pienākumus ir vērsta uz mantojuma saglabāšanu mantiniekiem.

[4.2] Lai gan pieteicējs norāda, ka viņš kopš /pers. B/ nāves rūpējas par īpašuma saglabāšanu un nepasliktināšanos, veic par to komunālos maksājumus, un norāda, ka mantojumu pārvaldīs ar rūpību un apzinību, no lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs sniedza bāriņtiesai nepatiesu informāciju, jo rēķinu apmaksu par īpašumu veic /pers. C/.

Pieteicēja apgalvojums, ka viņam ir nevainojama reputācija, kā arī nav administratīvie un krimināLsodi, neatbilst patiesībai, jo 2017.gadā pieteicējs ir kriminālī sodīts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas norāda uz iespējamu risku pildīt mantojuma aizgādņa pienākumus. Pie kam būtiska nozīme piešķirama arī tiesvedībai /pers. C/ prasībā pret pieteicēju par privātā testamenta, saskaņā ar kuru /pers. B/ viņam piederošo īpašumu novēlējis pieteicējam, atzīšanu par spēkā neesošu.

Pieteicēja iesniegumos norādītā motivācija ir formāla, jo pats pieteicējs bāriņtiesai norādīja, viņam nav pienākuma tagad kaut ko maksāt, kamēr vēl nekas nav zināms, tāpēc bāriņtiesa nav guvusi pārliecību, ka pieteicējs rūpēsies par mantojuma masu ar atbilstošu rūpību, sniegs pilnīgu un patiesu informāciju par mantojuma aizgādnību.

[4.3] Bāriņtiesa paskaidro, ka mantojuma aizgādņa spējas un īpašības tiek vērtētas kopumā, nevis pēc viena kritērija. Bāriņtiesa vērš uzmanību, ka pieteicēju netika atteikts iecelt par /pers. B/ atstātā mantojuma aizgādni neatbilstošas izglītības dēļ.

[4.4] Bāriņtiesa vērš uzmanību, ka tiesvedība civillietā Nr.C29283507, uz ko pieteicējs atsaucas, kāpēc /pers. C/ nav piemērots būt par /pers. B/ atstātā mantojuma aizgādni, tika uzsākta 2008.gadā, savukārt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas spriedums likumīgā spēkā stājās 2010.gada 5.martā, tas ir, faktiski pirms vienpadsmit gadiem. Bāriņtiesa uzskata, ka minētais neliecina par /pers. C/ nespēju šobrīd pildīt mantojuma aizgādņa pienākumus, kā arī bāriņtiesa pārliecinājās, ka /pers. C/ veicis maksājumus par īpašumu, tādējādi bāriņtiesa nekonstatē būtiska kaitējuma mantojuma masai iestāšanās iespējamību, kā to norāda pieteicējs.

[4.5] Pieteicēja norādītais, ka bāriņtiesa ir ignorējusi Civillikuma 355.pantā noteikto regulējumu un nav ievērojusi testatora pēdējo gribu, neiztur kritiku, jo normatīvie akti neparedz, ka bāriņtiesa potenciālo testamentāro mantinieku automātiski ieceļ par mantojuma aizgādni. Likumdevējs ir uzlicis bāriņtiesai pienākumu vērtēt katras personas atbilstību normatīvajos aktos norādītajām prasībām, lai par aizgādni mantojumam tiktu iecelts atbilstošākais kandidāts.

[4.6] Pieteicēja norādītais, ka bāriņtiesa pieļāvusi būtiskus pārkāpumus, neuzklausot pieteicēju tiesas sēdē, neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo bāriņtiesa pirms attiecīgo lēmumu pieņemšanas sākotnēji uzklausīja pieteicēju, pēc tam tika uzklausīts /pers. C/. Tikai pēc abu potenciālo mantojuma aizgādņa kandidātu uzklausīšanas bāriņtiesa pieņēma attiecīgos lēmumus. Minēto apliecina bāriņtiesas 2020.gada 29.septembra sēdes protokolos norādītais.

[4.7] Bāriņtiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav ievērots Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi" 70.punktā noteiktais termiņš lēmuma rakstiskai noformēšanai un nosūtīšanai, tomēr minētais nav liedzis pieteicējam bāriņtiesas lēmumu pārsūdzēt.

[4.8] Par pieteicēja iebildumiem par sēdes priekšsēdētāju bāriņtiesa norāda, ka sēdes vadītāja, kā pareizi norādīts abos lēmumos, ir /pers. D/. Bāriņtiesa pieļauj, ka sēdes laikā, iepazīstinot lietas dalībniekus ar bāriņtiesas sēdes sastāvu, sēdes priekšsēdētaja /pers. D/ savu uzvārdu nenosauca kā pirmo, bet kā pirmos nosauca citu bāriņtiesas locekļu uzvārdus, tomēr minētais nekādā veidā neietekmē lēmuma objektivitāti un leģitimitāti, pie kam konkrētajā gadījumā bāriņtiesas sēdes sastāvā bija gan /pers. D/, gan /pers. E/.

[4.9] Bāriņtiesa pieteicējam ir skaidrojusi, ka aizgādņa iecelšana mantojumam un tiesvedība civillietā par mantojumu ir divi dažādi procesi, tas ir, aizgādni mantojumam ieceļ līdz brīdim, kamēr mantojuma tiesībās tiek apstiprināti mantinieki, ar mērķi pārvaldīt un saglabāt mantojumu mantiniekiem, savukārt no civillietas nolēmuma ir atkarīgs, kuras personas tiks apstiprinātas mantojuma tiesībās uz /pers. B/ atstāto mantojumu, līdz ar to zvērināta notāre ir apturējusi mantojuma lietu.

[4.10] Aizgādnības mantojumam nodibināšanas un aizgādņa iecelšanas mērķis ir mantojuma aizsardzība. Nekas no lietas materiāliem neliecina, ka ieceltā mantojuma aizgādņa /pers. C/ darbība varētu radīt zaudējumus mantojuma masai. Tomēr gadījumā, ja mantinieki pēc viņu apstiprināšanas mantojuma tiesībās uzskatīs, ka mantojuma aizgādnis ir rīkojies viņu interesēm neatbilstoši, mantiniekiem ir tiesības civiltiesiskā kārtā vērsties tiesā pret aizgādni par mantojuma pārvaldības laikā mantojuma masai radītajiem zaudējumiem.

[5] Trešā persona /pers. C/ tiesai iesniegtajā paskaidrojumā (*lietas 150.-151.lapa*) pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu. Paskaidrojumos norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Trešā persona vērš tiesas uzmanību uz to, ka pieteicējs nav nekādas pakāpes radinieks trešās personas mirušajam tēvam /pers. B/, nedzīvoja un nestrādāja kopā ar viņu, bet dzīvoja kaimiņos pie personas, no kura pieteicējs 2016.gada 27.novembrī nozaga 3000 *euro*, par ko viņš ar 2019.gada 5.marta Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas spriedumu atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Minētais spriedums stājies likumīgā spēkā 2020.gada 28.maijā.

Ne trešajai personai, ne mirušā tēva dzīvesbiedrei nekas nebija zināms par /pers. B/ nodomu dzīvokli novēlēt pavisam svešam cilvēkam, ar kuru vienīgā saistība bija epizodiska kopīga alkoholisko dzērienu lietošana. Trešā persona pieļauj iespēju, ka kādā no šādām iedzeršanas reizēm pieteicējs piesavinājās dzīvokļa trešo atslēgu komplektu, tādējādi prettiesiski izmantojot iespēju iekļūt dzīvoklī, izpētīt tēva dokumentus un piesavināties vairākus īpašumtiesību apliecināšanai nepieciešamus dokumentus.

Trešā persona norāda, ka pieteicējs kā jurists labi apzinājās, ka viltotajā testamentā jānorāda datums pirms 2014.gada 8.maija Civillikuma

grozījumiem, kad tika izslēgti 447.-454.panti, kuri pieļāva privātos testamentus, kurus testatori nebija pašrocīgi uzrakstījuši un parakstījuši – testamentu varēja uzrakstīt trešā persona, bet testatoram bija tikai jāparaksta tāds testaments divu liecinieku klātbūtnē, vai arī jāpasaka lieciniekiem, ka viņš to pats parakstījis.

Trešā persona ir pārliecināta, ka pieteicējs izmanto šo krāpniecisko shēmu, lai prettiesiski noziedzīgu darbību rezultātā iegūtu savā īpašumā nekustamos īpašumus. Minēto apliecina mantojuma atstājējas /pers. F/ privātais testaments, ar kuru pieteicējam it kā novēlēts dzīvokļa īpašums. Šajā lietā notiek civilprocess (lietas Nr.C68324517/C-3245-17/5). Trešā persona pati ir vērsusies tiesā par it kā /pers. B/ sastādītā testamenta atzīšanu par spēkā neesošu, par ko ierosināta civillieta Nr.C68244120. Izskatot lietu, tika nozīmētas un veiktas rokraksta un dokumenta tehniskās ekspertīzes, kuras apstiprināja, ka testatora parakstu uz viltotā testamenta nav izpildījis trešās personas tēvs.

[5.2] Trešā persona uzskata, ka nav nozīmes pieteicēja izglītībai un pirms 20 gadiem rakstītajam diplomdarbam, kas tāpat pieteicējam goda prātu nav devuši. Tāpat nav nozīmes viņa personīgajām aktivitātēm, pārstāvot kādu bāriņtiesas sēdēs, vai iesniegtajiem pieteikumiem vispārējās jurisdikcijas tiesās, izņemot apliecinājumu tam, cik gan ļoti pieteicējs vēlas būt svešas mantas aizgādnis, ar visām no tā izrietošajām iespējām.

Par nekustamā īpašuma nodokļa parādu par vasarnīcu Saulkrastos trešā persona norāda, ka, iespējams, pieteicējs piesavinājies pašvaldības paziņojumu par maksājamā nodokļa apmēru no dzīvokļa vai pastkastītes, tādējādi vainojot neinformēto personu, proti, trešo personu par parādu.

Nav nozīmes pieteicēja referātam par personas pēdējās gribas rīkojumu, jo viltus testaments neapliecina trešās personas mirušā tēva pēdējo gribu un tam nav nekāda sakara ar likumiskām īpašumtiesībām uz jebkādu mantojuma masas daļu. Ir skaidri redzama pieteicēja merkantilā interese – pilnīgas varas tiesība un nemateriālie labumi ar ekonomisko vērtību no sveša īpašuma.

Tāpat nav nozīmes faktam, ka bāriņtiesa lēmumu nosūtīja ieinteresētajām personām mēnesi pēc tā pieņemšanas, kas skaidrojams, iespējams, ar vispārēju epidemioloģisko situāciju pasaulē kopš 2020.gada marta mēneša vai citiem organizatoriskiem vai cilvēciskiem apstākļiem, kas lietā pēc būtības neko nemaina.

[5.3] Pieteicējs pieteikumā norāda nekaunīgus melus par to, ka nekustamais īpašums no 2019.gada 2.janvāra līdz 2020.gada 29.oktobrim atradās pieteicēja faktiskajā valdījumā, kurš tika ar vislielāko rūpību pārvaldīts. Ja dzīvoklis kādu brīdi ir bijis pieteicēja faktiskajā valdījumā, tad tikai pazudušo trešā atslēgu komplekta piesavināšanās rezultātā. Turklāt līdz pat 2020.gada augusta mēnesim dzīvoklī turpināja dzīvot mirušā tēva ilggadējā dzīvesbiedre /pers. G/, līdz tam laikam veicot visus dzīvokļa maksājumus. Pieteicējs nav veicis nevienu ar dzīvokļa apsaimniekošanu un saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem saistītu maksājumu. Nav veikta ne mazākā daļa no nekustamā īpašuma nodokļa samaksas.

[5.4] Pieteicējs nav minējis nevienu reālu argumentu, kādēļ trešā persona, sava mirušā tēva vienīgais dēls, nespētu rūpēties par mantojuma masu kā rūpīgs saimnieks. Trešā persona jau to dara, proti, ne par dzīvokli /adrese A/, ne par vasarnīcu Saulkrastos nav nekādu parādu.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Minētā panta ceturtā daļa cita starpā noteic, ka tiesa lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs.

Ņemot vērā, ka pieteicējs lūdzis lietas izskatīšanu rakstveida procesā, par minēto sagatavota tiesas telefonogramma (*lietas 198.lapa*), kā arī to, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, pārbaudot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku rakstveidā norādītajiem apsvērumiem, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi iestājušies. Konstatējot, ka kāds labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums nav iestājies, tiesai nav pamata apmierināt prasījumu (*Augstākās tiesas 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118 10.punkts*).

[9] Lietā ir izšķirams strīds par to, vai bāriņtiesa pamatoti par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam iecēla /pers. C/, nevis /pers. A/.

[10] Tiesa no lietai pievienotajiem materiāliem konstatē un secina turpmāk minēto.

[10.1] Rīgas apgabaltiesas zvērināta notāre Ilze Metuzāle 2020.gada 18.martā bāriņtiesai iesniegusi vēstuli Nr.311/20 (*lietas 111.lapa*) par aizgādnības nodibināšanu /pers. B/ mantojumam. Vēstulē zvērināta notāre informē bāriņtiesu, ka 2020.gada 18.martā saņemts testamentārā mantinieka pieteicēja iesniegums ar lūgumu nodibināt aizgādnību un iecelt viņu par mantojuma aizgādni. Vēstulē norādīts, ka pieteicējs savā iesniegumā informējis zvērinātu notāri, ka tieši viņš pēc mantojuma atstājēja nāves turpina rūpēties par mantojumā ietilpstošo dzīvokli /adrese A/, un veic par to komunālos maksājumus, tādēļ būtu ieceļams par mantojuma aizgādni.

Pierādījumi par to, ka tieši pieteicējs pēc mantojuma atstājēja nāves turpina rūpēties par mantojumā ietilpstošo dzīvokli /adrese A/, un veic par to komunālos maksājumus, tiesai nav iesniegti, tāpēc uzskatāmi par nepierādītiem apgalvojumiem.

Vienlaicīgi trešā persona lietā norāda, ka mantojumā ietilpstošo dzīvokli /adrese A/, līdz 2020.gada augustam turpinājusi lietot mantojuma atstājēja ilggadējā dzīvesbiedre /pers. G/, līdz tam laikam veicot visus dzīvokļa maksājumus. Arī šādi pierādījumi lietā tiesai izvērtēšanai nav iesniegti, tāpēc šie apstākļi nav pierādīti.

[10.2] Pieteicējs ir iesniedzis /pers. B/ adresētu Talsu novada pašvaldības maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2016.gadam (*lietas 97.lapa*), tāpat pieteicējs ir iesniedzis /pers. B/ mantiniekiem adresētu Saulkrastu novada pašvaldības maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2019.gadam (*lietas 103.lapa*).

No minētajiem dokumentiem nav saprotams, ko pieteicējs ar to iesniegšanu tiesai mēģinājis pierādīt, jo konkrētie dokumenti apliecina tikai to, ka /pers. B/ bijuši vairāki nekustamie īpašumi, par ko maksājams nekustamā īpašuma nodoklis. Tomēr maksāšanas paziņojumi neapliecina nekustamā īpašuma nodokļa maksājuma veikšanu, un šādu pierādījumu pieteicējs nav iesniedzis. Minēto tiesa bija norādījusi jau lēmumā, izlemjot jautājumu par pagaidu noregulējumu, tomēr pieteicējs, neskatoties uz tiesas minētajiem pierādījumu trūkumiem, tos nav novērsis.

[10.3] Pieteicējs tiesai ir iesniedzis divus SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" /pers. B/ izrakstītus rēķinus par nekustamā īpašuma /adrese A/, apsaimniekošanu 2019.gada martā un aprīlī, un SIA „Maxima Latvija" čekus par identiskām summām kā veiktu maksājumu apliecinošus dokumentus. Tiesa norāda, ka no šiem dokumentiem neizriet, ka tieši pieteicējs veicis šos maksājumus SIA „Maxima Latvija" (*98.-101.lapa*).

[10.4] Pieteicējs iesniedzis 2020.gada 7.augusta AS „Gaso" apsekošanas aktu Nr.179 (20) dzīvoklim ar adresi /adrese A/, ko parakstījis kā īpašuma lietotāja pārstāvis (*lietas 102.lapa*).

No bāriņtiesas 2020.gada 29.septembra sēdes protokola (*lietas 122.-125.lapa*) izriet, ka trešajai personai lietā nav bijusi informācija par to, ka pieteicējam ir dzīvokļa ar adresi /adrese A/, atslēga un iespēja iekļūt dzīvoklī.

[10.5] /pers. C/ iesniedzis izrakstus no e-parvaldnieks.lv/payments (*126.-128.lapa*), kas pierāda, ka pēc /pers. B/ nāves ir rūpējies par viņa mantas saglabāšanu, veicis dažādus maksājumus, tajā skaitā arī maksājis komunālos maksājumus par dzīvokli ar adresi /adrese A/, ka visi rēķini ir apmaksāti.

No minētajiem pierādījumiem izriet, ka tieši trešā persona lietā, nevis pieteicējs ir veicis maksājumus par dzīvokli ar adresi /adrese A/, no 2020.gada janvāra līdz 2020.gada septembrim, tas ir, līdz bāriņtiesas lēmumu pieņemšanas brīdim.

Līdz ar to secināms, ka pieteicējs sniedzis zvērinātai notārei, bāriņtiesai un tiesai pretrunīgu un pierādījumos nebalstītu informāciju, ka maksājis komunālos maksājumus par dzīvokli ar adresi /adrese A/, ka rūpējies par mantojuma atstājēja mantu, kā arī maksājis nekustamā īpašuma nodokli, vienlaicīgi norādot, ka pieteicējam ne par ko nav jāmaksā, kamēr nav zināms iznākums ar tiesvedību saistītajā mantojuma lietā.

Vienlaicīgi, vērtējot pieteicēja iesniegumos bāriņtiesai norādīto motivāciju kļūt par mantojuma aizgādni, konstatējams, ka motivācija ir formāla, jo pats pieteicējs bāriņtiesai norādīja, viņam nav pienākuma tagad par īpašumu kaut ko maksāt, kamēr vēl nekas nav zināms civillietā. Minētais liek šaubīties par pieteicēja motivāciju nodrošināt mantojuma masā ietilpstošo nekustamo īpašumu uzturēšanu, pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un saglabāšanu nākotnē paredzamā īpašnieka interesēs, izvairoties no iespējamas mantojuma izputināšanas.

[10.6] Tāpat lietas materiāliem pievienoti šādi dokumenti:

[10.6.1] Nacionālā veselības dienesta vēstule Nr.16-7/5333/2020, ar kuru informē, ka Vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā par /pers. A/ nav iekļauta narkoloģiskā pacienta karte un karte pacientam ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (*lietas 56.lapa*).

[10.6.2] Nacionālā veselības dienesta vēstule Nr.16-7/7066/2020, ar kuru informē, ka Vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā par /pers. C/ nav iekļauta narkoloģiskā pacienta karte un karte pacientam ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (*lietas 120.lapa*).

[10.6.3] /Nosaukums/ maģistra diploma /numurs/ kopija, kas apliecina, ka /pers. A/ 2004.gada 30.aprīlī ieguvis tiesību zinātnes maģistra grādu civiltiesību apakšnozarē (*lietas 53.-54.lapa*).

[10.6.4] /pers. A/ dzīves apraksts (Curriculum Vitae) un izziņa, kurā norādīts, ka 2011.gada 11.novembrī /pers. A/ iecelts par SIA /Nosaukums C/ valdes locekli (*lietas 71.-73.lapa*).

[10.6.5] /Nosaukums/vidusskolas apliecības par deviņgadīgo izglītību /pers. C/ kopija, /Nosaukums/ izsniegtas apliecības, vadītāja apliecības un citu programmu apliecību kopijas (*lietas 117.-118.lapa*).

[10.6.6] 2013.gada 10.oktobra /pers. B/ sastādīts privāts testaments, ar kuru dzīvokļa īpašums /adrese A/ tiek novēlēts /pers. A/ (*lietas 153.lapa*).

[10.6.7] Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles 2020.gada 3.janvārī apstiprināts iesniegums par legāta pieņemšanu, testamenta nolasīšanu un pēdējās gribas rīkojuma akta apstiprināšanu par likumīgā spēkā stājušos (iereģistrēts aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.62) (*lietas 191.lapa*).

[10.6.8] Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles 2020.gada 23.janvāra akts par testamenta nolasīšanu (iereģistrēts aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.526) (*lietas 81.-83.lapa*).

[10.6.9] Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2020.gada 15.septembra lēmums civillietā Nr.C68244120, ar kuru nolemts apmierināt /pers. C/ pieteikumu par rokraksta ekspertīzes un dokumenta tehniskās ekspertīzes noteikšanu civillietā (*lietas 104.-108.lapa*). No Tiesu informatīvās sistēmas datiem konstatējams, ka civillietā Nr.C68244120 joprojām norisinās tiesvedība pirmās instances tiesā.

[10.6.10] Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles 2020.gada 17.marta akts par aizgādnības nodibināšanu mantojumam (iereģistrēts aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.1628) (*lietas 110.lapa*). Aktā norādīts, ka, pamatojoties uz /pers. C/ prasības pieteikumu, Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā ir tikusi ierosināta tiesvedība civillietā Nr.C68244120 prasībā pret /pers. A/ par testamenta atzīšanu par spēkā neesošu. Nav iespējams prognozēt nedz tiesvedības termiņu, nedz termiņu, kad lieta varētu tikt pabeigta ar spēkā stājušos tiesas spriedumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, līdz tiesvedības pabeigšanai nepieciešams nodrošināt mantojuma masā ietilpstošo nekustamo īpašumu uzturēšanu, pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un saglabāšanu nākotnē paredzamā īpašnieka interesēs, izvairoties no iespējamas mantojuma izputināšanas. Likumiskais mantinieks /pers. C/ par aizgādni lūdzis iecelt pašu /pers. C/, tā kā /pers. C/ uzskata, ka viņš kā mantojuma atstājēja tuvākais ģimenes loceklis vislabāk varēs izvērtēt jautājumus, kas saistīti ar mantojuma atstājējam piederošo nekustamo īpašumu uzturēšanu, pārvaldīšanu, apsaimniekošanu un saglabāšanu. Tajā pašā laikā, lai gan testamentārais mantinieks /pers. A/ vēl nav iesniedzis lūgumu aizgādnības nodibināšanai, interesi par aizgādnības nodibināšanu ir izrādījis arī viņš, tā kā viņam kā legāts novēlēta, iespējams, vērtīgākā daļa mantojuma – dzīvokļa īpašums /adrese A/.

[11]Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 40.panta 1.[1]pantu bāriņtiesa saskaņā ar notāra taisīto notariālo aktu par aizgādnības nodibināšanu mantojumam ieceļ aizgādni mantojumam. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai bāriņtiesa aizgādņus izvēlas saskaņā ar Civillikuma 355. un 661.pantu un pārliecinās, vai izraudzītajai personai ir nepieciešamās spējas un īpašības. Aizgādņus izrauga mantojuma lietā ieinteresētās personas un, ja viņiem ir vajadzīgās īpašības, apstiprina bāriņtiesa. Bet, kad lietā ieinteresētās personas nevienu neieteic par aizgādni, tad aizgādņus ieceļ pati bāriņtiesa (Civillikuma 661.pants).

Saskaņā ar Civillikuma 662.pantu aizgādņi mantojuma pārvaldībā un pārstāvēšanā rīkojas patstāvīgi un mantojuma vārdā. Aizgādnis mantojumu pārvalda ar tādu pašu rūpību un apzinību, ar kādu viņš kā labs saimnieks pārvalda savas paša lietas, ievērojot 269.pantā un turpmākajos pantos noteikto.

No minētā izriet, ka aizgādni atstātajam mantojumam iesaka mantojuma lietā ieinteresētās personas, bet aizgādni, pārliecinoties, vai šīm personām ir vajadzīgās spējas un laba saimnieka īpašības būt rūpīgam un apzinīgam, izvēlas un apstiprina bāriņtiesa.

Izskatāmajā gadījumā bāriņtiesā saņemti divi iesniegumi (pieteicēja un trešās personas) ar lūgumu iecelt par aizgādni mantojumam pašus iesniegumu iesniedzējus.

Lietā nav strīda, ka gan pieteicējs kā testamentārais mantinieks, gan trešā persona kā likumiskais mantinieks ir atzīstami par mantojumā ieinteresētajām personām, kurām ir tiesības izraudzīt aizgādni, un abi iekļaujami to personu skaitā, kuras saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 40.panta otro daļu var tikt ieceltas par mantojuma aizgādņiem. Tādējādi bāriņtiesai paliek iespēja izvēlēties piemērotāko vai arī iecelt aizgādni pēc sava ieskata. Šādā situācijā bāriņtiesa vērtējusi abu kandidātu atbilstību un piemērotību un secinājusi, ka abiem kandidātiem piemīt zināšanas un spējas aizgādņa pienākumu veikšanai, tomēr priekšroka dota trešajai personai /pers. C/.

[12] Augstākā tiesa ir norādījusi, ka Bāriņtiesu likuma un Civillikuma tiesību normās kā svarīgs nosacījums aizgādņa izraudzīšanai ir noteiktas konkrētās personas spējas un vajadzīgās īpašības. Kaut gan likumdevējs nav konkretizējis aizgādnim vajadzīgo spēju un īpašību kopumu, Augstākās tiesas ieskatā, tām jābūt atbilstošām saglabāt, pārvaldīt un nepieciešamības gadījumā pārstāvēt mantojumu, ņemot vērā tā apjomu un citas mantojumu raksturojošas pazīmes (*Augstākās tiesas 2011.gada 3.marta sprieduma lietā Nr.SKA-71/2011 9.punkts*). Izraugoties aizgādni atstātajam

mantojumam, bāriņtiesai jāpārliecinās par tā spējām veikt šos pienākumus. Gadījumā, kad, pastāvot noteiktiem tiesiskajiem apstākļiem, no tiesību normas neizriet konkrētas tiesiskās sekas, likumdevējs ir piešķīris iestādei rīcības brīvību. Brīvā administratīvā akta gadījumā tiesību norma iestādei piešķir tiesības gan lemt par to, vai tā šo aktu izdod, gan izdošanas gadījumā par tā saturu. Ir iespējams, ka tiesību norma nosaka tikai izvēli starp to, izdot vai neizdot administratīvo aktu, vai piešķir tiesības izvēlēties tikai administratīvā akta saturu (sk. Administratīvā procesa likuma 65.pantu) (*Augstākās tiesas 2013.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-53/2013 7.punkts*).

Novērtējuma brīvības gadījumā tiesa nevar pārvērtēt iestādes izdarīto secinājumu pēc

satura, bet var vienīgi pārbaudīt, vai iestāde nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vai būtiskus procesuālos pārkāpumus (*Augstākās tiesas 2013.gada 11.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA- 53/2013 8.punkts*). Tiesai jāpārbauda, vai pretendentu uz aizgādņa amatu izvērtējums bija objektīvs, vai tika ievērots procesuālais taisnīgums, vai netika pārkāpts patvaļas aizlieguma princips un atšķirīgas attieksmes aizlieguma princips, tostarp vai abām pretendentēm bija vienādas iespējas un vienādi apstākļi, kā arī vai novērtējums veikts pēc vienādiem kritērijiem (*Augstākās tiesas 2010.gada 25.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-59/2010 10. un 12.punkts, 2012.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-30/2012 8.punkts*).

Bāriņtiesai, ieceļot mantojuma aizgādni, ir piešķirta novērtējuma brīvība izvēlēties piemērotāko kandidātu, ņemot vērā konkrētās personas spējas un vajadzīgās īpašības.

Tā kā pārsūdzētais lēmums ir pieņemts novērtējuma brīvības apstākļos un tiesai nav kompetences iejaukties bāriņtiesas novērtējuma brīvībā, tiesai izskatāmās lietas ietvaros ir jāpārbauda vienīgi tas, vai bāriņtiesas rīcība, izvēloties aizgādni, nav acīmredzami kļūdaina un vai nav pieļauti būtiski procesuālie pārkāpumi.

[13] Vērtējot lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, tiesa konstatē, pretēji pieteicēja norādītajam, ka bāriņtiesa nav ļāvusi pieteicējam izteikties bāriņtiesas sēdē, tas ir pretrunā ar bāriņtiesas sēdes protokolu. Tāpat pieteicējs atsaucas, ka bāriņtiesa nav vērtējusi un pārliecinājusies par pieteicēja spējām un īpašībām mantojuma masas pārvaldībā. No lēmuma konstatējams, ka bāriņtiesa ir vērtējusi gan pieteicēja spējas un īpašības, kā arī devusi savu vērtējumu par pieteicēja piemērojamību būt par aizgādni, atzīstot, ka pieteicējam piemīt šādas spējas un īpašības, gan trešās personas spējas un īpašības mantojuma masas pārvaldībā, priekšroku dodot trešajai personai lietā.

[14] Vērtējot pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas procesu un argumentāciju, tiesa norāda turpmāk minēto.

[14.1] Pieteicējs atsaucas uz Civillikuma 355.panta pirmās daļas otro teikumu, kas noteic, ka bāriņtiesa par aizgādni var iecelt personas izraudzīto aizgādni, aizgādnībā nododamā laulāto vai kādu no tuvākajiem radiniekiem, turklāt bāriņtiesai jāievēro tās personas pēdējās gribas rīkojums, kura atstājusi viņam mantojumu. Pieteicēja ieskatā minētā tiesību norma liecina, ka bāriņtiesa nav ievērojusi mantojuma atstājēja /pers. B/ pēdējo gribu, kā arī ignorējusi Civillikuma 355.pantu, neieceļot viņu par mantojuma aizgādni.

Tiesa šādam pieteicēja viedoklim nepiekrīt, pamatojoties uz turpmāk minēto.

Mantojuma aizgādnības tiesību institūts ir paredzēts, lai nodrošinātu mantojuma saglabāšanu. Mantojuma aizgādnībai var būt nozīme mantojuma pārvaldīšanā un mantojuma pārstāvēšanā, kamēr mantinieki nav apstiprinājušies mantojuma tiesībās, jo viņi nevar stāties saistībās mantojuma vārdā. Mantojums kā juridiska persona var darboties ar savu reprezentantu, mantojuma aizgādni, kamēr mantojuma atstājēja vietā nav iestājies mantinieks (*sk. Gencs Z. Mantošana. Zinātniski praktisks komentārs. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 59.lpp.*).

Mantojuma aizgādņa tiesisko stāvokli, tiesības un pienākumus reglamentē Civillikums. Saskaņā ar Civillikuma 662.pantu aizgādņi mantojuma pārvaldībā un pārstāvēšanā rīkojas patstāvīgi un mantojuma vārdā. Aizgādnis mantojumu pārvalda ar tādu pašu rūpību un apzinību, ar kādu viņš kā labs saimnieks pārvalda savas paša lietas, ievērojot 269.pantā un turpmākajos pantos noteikto. Līdz ar to mantojuma aizgādnim ir ne vien tiesības, bet arī pienākums atbilstoši rīkoties ar mantojumā ietilpstošo mantu, lai nepieļautu tās samazināšanos, pasliktināšanos vai zaudēšanu (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 17.maija sprieduma lietā Nr.SKC-1065/2018 6.punkts*).

Civillikuma 355.panta pirmās daļas otrais teikums nav pretrunā ar bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem, izvēloties trešo personu lietā par mantojuma masas aizgādni, ņemot vērā, ka /pers. C/ ir mantojuma atstājēja dēls, likumīgais mantinieks, savukārt pieteicējs ir legatārs, jo viņam ar privātu testamentu izdalīts tikai viens nekustamais īpašums no visas mantojuma masas. Par pieteicēja tiesībām mantot šobrīd ir strīds un uzsākta tiesvedība vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[14.2] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs vairakkārt lūdzis bāriņtiesu apturēt administratīvo lietu līdz civillietas izskatīšanai pēc būtības 2020.gada 12.augusta iesniegumā (*lietas 75.-76.lapa*) un 2020.gada 23.septembra iesniegumā (*lietas 77.-78.lapa*) un atlikt jautājuma izlemšanu par mantojuma masas aizgādņa iecelšanu /pers. B/ atstātajam mantojumam. Tiesas ieskatā minētais liecina par pieteicēja izpratnes trūkumu jautājumā par mantojuma masas aizgādnības institūtu, tā mērķi saglabāt mantojumu potenciālajam mantiniekam. Minēto apliecina arī pieteikumā norādītā atsauce uz pieteicēja uzskatu, ka konkrētajā gadījumā bāriņtiesai bez tiesas pilnvarojuma nebija nekāda tiesiska pamata izskatīt administratīvo lietu, zinot, ka civillieta atrodas tiesā.

Tiesa skaidro, ka vērtēt, vai pār mantojumu ir nodibināma aizgādnība, ir vienīgi notāra kompetencē. Šāds notāra lēmums par aizgādnības nodibināšanu vai atteikšanos nodibināt aizgādnību (ja notārs atzīst, ka tam nav pamata) nav pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā (*sk. Notariāta likuma 205.pantu*). Savukārt bāriņtiesas kompetencē ir vienīgi izpildīt notāra lēmumu (notariālo aktu) par aizgādnības nodibināšanu un iecelt mantojumam par aizgādni ar tam nepieciešamajām spējām apveltītu konkrētu personu, kā tas ir darīts izskatāmajā lietā. Līdz ar to kā nepamatots noraidāms pieteicēja arguments, ka bāriņtiesa pārkāpusi savas pilnvaras, ieceļot mantojuma masai aizgādni, kamēr mantojuma atstājēja vietā nav iestājies mantinieks.

Tiesa skaidro, ka tiesību normas, kas regulē aizgādnības tiesiskās attiecības, nav pieņemtas ar mērķi, lai aizsargātu attiecīgu personu interesi kļūt par bāriņtiesas ieceltu aizgādni kādas personas atstātam mantojumam.

Tiesa vērš uzmanību uz Augstākās tiesas norādīto, ka izšķirošais ir tieši pretendentu spēja un prasme saglabāt un pārvaldīt atstāto mantojumu. Strīds starp iespējamiem mantiniekiem nevar būt šķērslis iecelšanai par aizgādni. Augstākā tiesa ir atsaukusies uz juridiskajā literatūrā norādīto, ka bāriņtiesai jāraugās, lai apstiprināmajai vai ieceļamajai personai būtu aizgādņa pienākumu pildīšanai vajadzīgās spējas un īpašības. Tā var būt mantojumā ieinteresēta vai neieinteresēta persona, taču katrā ziņā tai jābūt rīcībspējīgai (*sk. Gencs Z. Mantošana. Zinātniski praktisks komentārs. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 63.lpp.*). Augstākā tiesa arī norādījusi, ka bāriņtiesa veic kontroli par ieceltā aizgādņa darbību. Mantojuma aizgādnis ir atbildīgs par visiem zaudējumiem, ko viņš nodarījis mantojumam (sk. Civillikuma 311. līdz 315.pants). Ja mantojuma aizgādnis rīkojas ar ļaunu nolūku, var iestāties krimināltatbildība (*Augstākās tiesas 2011.gada 3.marta sprieduma lietā Nr.SKA-71/2011 11.punkts*).

Nevar noliegt, ka mantojuma aizgādņa izvēli var ietekmēt mantojuma atstājēja un par mantojuma aizgādni ieceļamās personas faktiskās attiecības, kas pastāvējušas pirms mantojuma atstājēja nāves (*Augstākās tiesas 2011.gada 3.marta spriedumā lietā Nr.SKA-71/2011 9.punkts*). Tomēr no Augstākās tiesas paustajām atziņām minētajā spriedumā izriet, ka šīs faktiskās attiecības vērtējamas tādā kontekstā, vai tās var liecināt par mantojuma aizgādni ieceļamās personas spēju pārvaldīt, saglabāt un nepieciešamības gadījumā pārstāvēt mantojumu, kas ir novērtējamie kritēriji mantojuma aizgādņa izvēlē (*Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 13.maija lēmuma lietā Nr.A420158815 10.3 punkts*).

Vienlaikus norādāms, ka mantojuma aizgādņa pienākumu izpildīšanas kvalitāte tiek novērtēta un uzraudzīta. Uzraudzības mehānisms ir paredzēts gan Civillikumā, gan Bāriņtiesu likuma 41. un 42.pantā.

[14.3] Tiesa konstatē, ka bāriņtiesas process mantojuma masas aizgādņu izvēles procesā bija objektīvs, caurspīdīgs, vērtētas abu kandidātu spējas, īpašības potenciālajā mantojuma masas aizgādņa pienākumu izpildes procesā. Abi kandidāti tika uzklausīti, mutvārdos un rakstveidā varēja izteikties, tajā skaitā bāriņtiesas sēdes laikā, kas redzams no bāriņtiesas sēdes protokoliem un citiem dokumentiem lietā, arī abiem kandidātiem uzdoti līdzīgi jautājumi, vērtēti vieni un tie paši kritēriji. Tāpat tiesa nekonstatē patvaļas aizlieguma pārkāpumus bāriņtiesas rīcībā.

Tiesa, pretēji pieteicēja norādītajam, nekonstatē, ka bāriņtiesa nav ņēmusi vērā pieteicēja izglītību. Tiesa skaidro, ka mantojuma masas aizgādņa kandidāta izvēles procesā potenciālā mantojuma masas aizgādņa izglītībai nav izšķirošas nozīmes, tiesību normas neizvirza konkrētas prasības kandidātam šajā jomā.

No pārsūdzētā lēmuma redzams, ka bāriņtiesa ņēmusi vērā apstākli, ka pieteicējs vairakkārt lūdzis apturēt mantojuma masas aizgādņa iecelšanas procesu, līdz noslēgsies tiesvedība civillietā Nr.C68244120 /pers. C/ prasībā pret /pers. A/ par testamenta atzīšanu par spēkā neesošu, kas būtu pretrunā mantojuma aizgādņa iecelšanas institūta mērķim.

Kā jau iepriekš spriedumā norādīts, izvērtējot pārsūdzēto lēmumu, tiesa konstatē, ka pieteicējs ir atzīts par piemērotu kandidātu, lai kļūtu par mantojuma masas aizgādni, tātad pieteicējam piemīt nepieciešamās īpašības un spējas, lai pārvaldītu mantojuma masu. Tomēr bāriņtiesa priekšroku devusi otram kandidātam, kas ir trešā persona lietā, savas rīcības brīvības ietvaros.

[15] Vērtējot lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, kā arī sprieduma [12] - [14] punktā konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka bāriņtiesas lēmums ir tiesisks un pamatots.

Lietā nav strīda, ka bāriņtiesa ir nokavējusi procesuālo termiņu lēmuma noformēšanai rakstveidā. Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka minētais nav ietekmējis pieteicēja tiesības administratīvo aktu pārsūdzēt tiesā. Kaut arī bāriņtiesa ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu nosūtot pieņemto lēmumu par mantojuma masas aizgādņa iecelšanu, tas nav atzīstams par būtisku, lai atceltu pārsūdzēto lēmumu.

Pamatojoties uz minēto, tiesa nekonstatē būtiskus procesuālus pārkāpumus bāriņtiesas rīcībā administratīvā akta izdošanas procesā.

[16] Tiesa papildus norāda, tiesai nav pienākuma atbildēt uz pilnīgi visiem procesa dalībnieku izteiktajiem argumentiem, vien tiem, kuriem ir būtiska nozīme lietā (*Augstākās tiesas 2019.gada 5.jūlija sprieduma lietā Nr.A420204717 10.punkts*). Tiesa ir atbildējusi uz būtiskajiem pieteicēja argumentiem lietā, bet uz pārējiem, kam nav nozīmes no tiesību viedokļa, procesuālās ekonomijas nolūkā atbildes nesniegs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu par Rīgas bāriņtiesas 2020.gada 29.septembra lēmuma Nr.1-6/1749 lietā Nr.7-2/25-2020 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējs tiktu iecelts par aizgādni /datums/mirušā /pers. B/ atstātajam mantojumam.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese D.Grabovska